

Oponentský posudek disertační práce

Mgr. et Mgr. Michala Tuláčka

na téma: **Právní aspekty elektronizace správy daní,**
předkládané k obhajobě na Právnické fakultě Univerzity Karlovy

Autor si za téma své disertační práce vybral problematiku z oblasti daňového práva, konkrétně pak ze správy daní, když se zaměřil na současné a budoucí trendy elektronizace správy daní.

Téma jako takové je zaměřeno na velmi aktuální otázky, které jsou předmětem mnoha odborných disputací a které stojí i v současném zájmu legislativců. Z pohledu vědeckého je téma této disertační práce také relativně zajímavé, nicméně v tématu převládá praktická stránka zkoumané problematiky nad teoretickou stránkou. I tak považuji téma za vhodné pro zpracování do podoby disertační práce a poskytující autorovi dostatečný prostor pro její autentickou realizaci.

Autor vytvořil práci, která má celkem 199 stran vlastního textu a (dle prohlášení autora) 336.509 znaků včetně mezer (minimum je 466.428 znaků). Systematika práce je následující, mimo úvodu a závěru, které autor čísluje: 2) Elektronizace správy daní; 3) Jednotlivé právní aspekty elektronizace správy daní; 4) Právní principy elektronizace správy daní. Hlavní kapitoly se pak dále vnitřně člení. Práce je doplněna o prohlášení, poděkování, seznam zkratk, seznam použité literatury a dalších pramenů, anotaci a klíčová slova v českém a anglickém jazyce. Vnitřní systematiku práce považuji za ještě odpovídající rozsahu práce, nicméně pouhé tři hlavní kapitoly jsou opravdu minimálním počtem a obvyklejší bývá při tomto rozsahu absolventské práce vyšší počet hlavních kapitol.

Z hlediska koncepce obsahu a rozsahu předkládané disertační práce musím uvést, že bych v disertační práci předpokládal vyšší rozsah teoretické roviny bádání, v práci přitom převažuje spíše deskripce pozitivněprávní úpravy (minulé, současné nebo připravované). Z mého úhlu pohledu navíc v práci převažují úvahy politické (politika veřejné/daňové správy) nad otázkami právními.

Za nejzajímavější části práce pokládám kapitolu „3.4.1 Obecně k zásahům do soukromí při správě daní“, ve které se autor zabývá mimo jiné také možnostmi, v jakých případech může

správce daně použít získané informace, pokud vykonává také jinou veřejnou správu než správu daní, resp. zda může takovéto informace před jinému orgánu (zejm. str. 108). Dále pak kapitola „3.5 Odpovědnost za selhání nástrojů poskytnutých správcem daně k sestavení a podání daňového tvrzení“, přičemž ale závěry autora v této kapitole se nacházející považují za diskutabilní. Co se týká finanční správou předvyplněných údajů v tvrzeních, považují za akceptovatelné, že by za jejich finální kontrolu, za jejich finální uvedení v tvrzení měl mít odpovědnost daňový subjekt, avšak pouze pokud bude mít tyto informace skutečně k dispozici. Pakliže však daňová správa poskytne nástroj, jehož prostřednictvím musí daňový subjekt učinit daňové tvrzení a ten bude obsahovat chybu ve vnitřních výpočtech (zvláště pokud se bude jednat o již dnes běžný případ, kdy některá políčka nástroje nebude možno upravit dle vůle daňového subjektu), pak podle mého názoru nelze po daňovém subjektu spravedlivě žádat, aby nesl odpovědnost za chybu takového nástroje (str. 149 a 153). Za diskutabilní bych pak považoval také konstatování, že nějaká činnost orgánu veřejné správy není výkonem státní moci, ale jen „pouhou službou veřejnosti“ (str. 154). Také bych přísně hodnotil, že pokud by veřejná moc nutila daňový subjekt činit nemožné, tak že je to jen „obecně nežádoucí“ (str. 155/156) – podle mého názoru je to absolutně nepřijatelné.

Z hlediska obsahového však mimo tyto někdy spíše diskutabilní názory v práci nenacházím podstatnější obsahové nesprávnosti, což je pro hodnocení předkládané práce podstatné.

Z hlediska formálního mohu konstatovat, že práce je zpracována velmi pěkně, obsahuje také několik základních grafických prvků (např. diagramů). Velmi pozitivně musím hodnotit jazykovou stránku práce, v níž jsem nenalezl pravopisné prohřešky, přičemž také stylistika odpovídá povaze práce a text je současně čtivý. K formální stránce pak mám připomínku jen k některým citacím, neboť ač citační norma se formálně nevypořádává s legislativními produkty, osobně nejsem spokojen s formou citace těchto zdrojů. Např. formu „Důvodová zpráva In: VLÁDA. Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2018. Sněmovní tisk 139/0, 8. volební období. str. 168.“ považují za zbytečně komplikovanou, neboť by podle mého názoru stačil jen odkaz na tento dokument s uvedením konkrétního místa (stránky) v textu, navíc je dosti diskutabilní, nakolik je skutečně Vláda ČR autorem konkrétní myšlenky.

Systémem Theses.cz bylo nalezen 700 dokumentů, které vykazují shodnost s předkládanou prací. Žádná se shod však nedosahuje ani 5 % a po prozkoumání protokolu o kontrole (v rozsahu, který umožňuje jeho 39.703 stran) se nedomnívám, že by autor jakkoliv porušil podmínky originality svého textu, z tohoto důvodu považuji předkládanou práci za původní.

V rámci obhajoby je možné diskutovat o mnoha věcech, např. výše uvedených výtkách, ale autor by se mohl zaměřit také na rozvedení a zdůvodnění svých některých myšlenek. Např. by mohl uvést argumenty, o které opírá možnost "[u]platnit analogii a navrácení lhůty v předešlý stav v takovém případě povolit, přesto že obecně je v případě daňových tvrzení její povolení vyloučeno." (str. 156)

Celkově pak mohu uzavřít, že předkládanou disertační **práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.**

V Praze dne 3. září 2019

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy